

АДЫГЭ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыгъэу
кыдэклы

№ 128 (23057)

2024-рэ илъэс

МЭФЭКУ

БЭДЗЭОГЪУМ и 18

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +

тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгъохэр

МАКЪ

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ШОГЪЭШХО КЪЭЗЫТЫШТ ЗЭЗЭГЪЫНЫГЪЭХЭМ АКЛЭТХАГЪЭХ

М. Гордышов

игъэуцожыгъэнымрэ зигугъу тшыхэрэр.

Проектхэм затегушылэхэ нэужым Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Къумпыл Муратрэ обществэу «Красный мост» зыфилорэм илыклоу Анна Гавриловамрэ сомэ миллион 780-рэ фэдиз зыпэлухъашт инвестиционнэ проектым игъэцклен епхыгъэ зэзэгъыныгъэм клэтыхъэх. Зыгъэпсэфылэ комплексу «RED BRIDGE RESORT» зыфилуу номери 120-рэ зыхэтыштым а мылкур пэуагъэхъашт. Номерхэр жьогъуипл хъуштых, ресторан, клэццыкы унэхэр, зэклэми зэдагъэфедэным фытегъэпсыхъэгъэ шхъэхыгъэ бассейнэхэу чычлэгъым кычлэкырэ лэзэгъупсыр зэрытыштыхэр ыкы нэмыкхэр хэтыштых. Ащи лофшлэпэ чыплэ 90-м еху щызэхашт. Псэуальэр Мыекхопэ районым, псыхъоу Шхъэгуащэ инэпкъ кытетэджэшт. Джырэклэ агъэфедэрэ комплексу «RED BRIDGE» зыфилорэм амалэу илэхэм ах нахъ заригъэушомбгъушт. Ахэм анэмыклэу къэлэгъэн фэе 2024-рэ илъэсым ресторанэу

Кавказ инвестиционнэ форумым илъэхан зэзэгъыныгъэ заулэмэ аклэтыхагъэх, республикэм иэкономикэклэ анахъ мэхъанэ зилэ лъэныкъуитлур — зеклонымрэ промышленостымрэ ахэм ащыщых.

гъуэанымклэ тлуми яшлуагъэ псэуальэм ишлынрэ бальнео-кэклошт: зеклоным епхыгъэ логическэ комплекср зыпкъ

(Икълух я 3-рэ нэклуб. ит).

Гушылэм пае, АР-м и Лышхъэу Къумпыл Муратрэ пшъэдэклыжъэу ыхьырымклэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «Картонтарэм» игъэцклен пащэу Сергей Погодинымрэ Адыгэ Республикэмрэ пшъэдэклыжъэу ыхьырымклэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «СФТ Групп» зыфилорэмрэ гухэлъэу ялэхэм афэгъэхыгъэ Зэзэгъыныгъэми алапэ клэдзэжыгъ. Ар зыфэгъэхыгъэр гофрэм икыдэгъэкыны фэгъэзэгъэшт заводыклэу «Картонтара 2» зыфилорэм ишлын кыдилытэрэ лъэныкъохэр ары. Илъэсым квадрат метрэ миллиони 110-м кыщегъэжыгъэу миллиони 130-м нэс

ащ кыдигъэкыны ылъэкышт. Мыекхуапэ дэт предприятиеу ыпшъэклэ зигугъу къэтшыгъэ обществэм ием ар кыгуагъэуцощт ыкы гектари 10,3-рэ фэдиз ыубытышт. Инвестициехэр сомэ миллиарди 2,8-м нэсыштых. 2024-рэ илъэсым ыклэхэм адэжъ ащ лоф ышлэу ригъэжъэнэу мэгугъэх. Лофшлэпэ чыплэ 134-м еху ащ щызэхашт.

Ащ нэмыклэу пшъэдэклыжъэу ыхьырымклэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «Красный мост» зыфилорэм кыдилытэрэ зэзэгъыныгъэхэм атетэу инвестиционнэ проектиту республикэм щызэшлуахышт. Адыгем зеклоным зыщегъэушомб-

М. Гордышов

Зэхъоклыныгъэшлукхэм афэlorышлэ

Адыгэ Республикэм «инициативное бюджетирование» зыфилорэ программэм зыщырагъушъомбгъуным илофыгъохэм афэгъэхьыгъэ дэжыгъо зэхэсыгъо Шэуджэн районымкIэ къуаджэу Хьакурынэхьаблэ щыкIуагъ.

лофтхьабзэм хэлэжъагъ АР-м иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэу, финансхэмкIэ министрэу Виктор Орловыр. Джащ фэдэу зэхэсыгъом къэкIолагъэх кьоджэ псэуплэхэм, чыплэ зыгъэlorышлэжыплэхэм ялыкIохэр.

Муниципальнэ образованиеу «Шэуджэн районым» ипашэу Аульэ Рэщидэ лофтхьабзэм хэлэжъэхэрэм шуфэс гушылэхэмкIэ закыфигъэзагъ.

— Сигуапэ тэ тирайон мыщ фэдэ дэжыгъо зэхэсыгъо зэрэщызэхэшъуагъэр. НепэкIэ мэхьанэ зилэ проектум республикэм зыщиушъомбгъунымкIэ ащ ишлуагъэ къэкIонэу тыщэгугъы. Инициативнэ бюджетированием изы Iахъ шхьалэхэм ащыц общественнэ чыплэхэм язэтегъэсыхьан, гъогухэм яшлын, нэмыкIэхми цыфхэр къахгъэлэжъэгъэхэр. Сид фэдэрэ зэхъоклыныгъэшлоу республикэм щыгъухэрэм цыфхэр нахьыбзэу къахэдгъэлэжъэнхэм АР-м и Лышхьэу Къумпыл

А. Лаутеншпегер

Мурат тынаIэ тырытегъадзэ, — **хигъэунэфыкIыгъ Аульэ Рэщидэ.**

Министрэу Виктор Орловым къызэрилуагъэмкIэ, 2017-рэ ильэсым къыщегъэжъагъэу проектэу «Инициативное бюджетирование» зыфилорэм Адыгеир хэлэжъэ ыкIи Къыблэ федеральнэ шъолырымкIэ апэу ар пхырызыщыгъэ субъектэу щыт.

— Ильэси 6-м къыкIоцI Адыгеим икьэлэ ыкIи икьоджэ псэуплэ 25-мэ проект 70-рэ щапхыращыгъ. Ахэм пстэумкIи сомэ миллиони 112-рэ апэлухьагъ, ащ щыщэу сомэ миллион 72-р республикэ бюджетым къыкIыгъ. Мы ильэсым заявкэ 50-мэ ахэпльагъэх, ахэм апэ-

лукханэу тишъолыыр бюджет сомэ миллион 50 къыщыдалытагъ. Апэ а мылукур сомэ миллион 30 хуштыгъэ, ау заявкэу къатыгъэхэм ялэытыгъэу Адыгеим и Лышхьэ ахэр пхырыщыгъэнхэ ыкIи ахъщэ тедзэ хагъэхъожьын фаеу ылытагъ. Ащ тетэу сомэ миллион 20-м ехуеу проектхэм япхырыщын хагъэхъожьыгъ, — **хигъэунэфыкIыгъ Виктор Орловым.**

Джащ фэдэу, финансхэмкIэ министрэм къызэрилуагъэмкIэ, мы ильэсым зэнэкьокъу шыкIэм тетэу къыхахыгъэ псэуплэ 22-мэ зэзгъыныгъэхэм адыкIэтхагъэх ыкIи проект 30-мэ апэлухьащт субсидиехэр аратыгъэх. ГухэкI нахъ мышIэм, Шэуджэн райо-

нын инициативнэ бюджетированиемкIэ программэм зэ нылэп зэрэхэлэжъагъэр. Арышъ, мы зэхэсыгъом щысэу къыщагъэлэгъошхэм тапэкIэ акIырыплынхэм ишлуагъэ къэкIонэу мэгугъэх.

«Инициативное бюджетирование» зыфилорэ шъолыыр программэм чанэу хэлэжъэхэрэм ащыц Дондуковскэ кьоджэ псэуплэр. Ащ ипашэу Николай Бровиным къызэрилуагъэмкIэ, ильэс экIэлэтыкIохэм мыщ ишлуагъэкIэ сомэ миллиони 10-м ехуеу зыосэ проекти 5 щагъэцэкIэн альэкIыгъ. Мыщ фэдэ псэуплэ мыным итеплэ зэтэгъэпсыхьагъэ хуынымкIэ ар мылукъу макIэп.

— 2018-рэ ильэсым Кировым ыцIэ зыхьырэ скверым культурнэ лофтхьабзэхэр зыщызэхэтщэцтхэ гъэлагъэ щытшыгъ. Ащ нэмыкIэу клэлэцыкIу ыгъыплэу «Теремок» зыфилорэм екIурэ лъэсгъогоу метрэ 600 хуэрэр дгъэцэкIэжыгъэ. Станицэм щыщхэу Хэгъэгу зоошхом хэкIодгъэ дзэкIолIхэм яшлэжъэ зыщагъэпытэгъэ мыжъосыныр, нэмыкI зэо зэфэшхьафхэм ахэлэжъагъэхэм яшлэжъэ фэгъэхьыгъэ тамыгъэхэр ащыдгъэуцу-гъэх, — **къылуагъ Николай Бровиным.**

Джащ фэдэу программэм ишлуагъэкIэ Дондуковскэм дэт скверым спорт площадкэ щагъэпсын альэкIыгъ. Мы ильэсым кьоджэ еджаплэм екIурэ лъэсгъогоу метрэ 600 хуэрэри зэтырагъэпсыхьагъ.

Дэжыгъо зэхэсыгъом Блащэпсынэ, Кошхьэблэ кьоджэ псэуплэхэм, Инэм кьэлэ псэуплэм япашэхэр инициативнэ бюджетированиемкIэ проектэр зэращыпхыращырым къытегушыла-гъэх. лофтхьабзэм хэлэжъагъэхэр яшлэныгъэхэмкIэ зэхъожьыгъэх.

Шэугу къэдгъэкIыжын «Инициативное бюджетирование» зыфилорэ проектэр зытегъэпсыхьагъэр: псэуплэм щагъэцэкIэжыщт объектэр цыфхэм къыхахы, ащ пэлухьащт мылукъум изы Iахъ лъэкI зилэ цыфхэм къауғиом, адрэр чыплэ ыкIи республикэ бюджетхэм къатлупшы.

«Фронтым тыдэлэпыIэ — зэкIэ ТекIоныгъэм пай!»

А. Лаутеншпегер

Джар яIэубытыплэу азербайджанхэу Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм ацIэ-

кIэ хэушхьафыкIыгъэ дзэ операцием хэлэжъэрэ тидзэ-кIолIхэм ишлуIэ Iэ-

пыIэгъу тыгъуасэ афатIупыщыгъ.

— Тэ, азербайджанхэу республикэм щыпсэухэрэм, Главнокомандующэу Владимир Путиним иполитикэ детэгъаштэ. Джащ фэдэу Адыгеим и Лышхьэу Къумпыл Мурат лъэшэу тыфэраз. Ащ зэрихьэрэ политикэм ишлуагъэкIэ лъэпкэ зэфэшхьафыбзэу республикэм исхэр зы унэгъошхоу зэдэпсэунхэ альэкIы, хэти ифитыныгъэ укьуагъэ хуэрэп. Ащ фэдэ зэдэпсэукIэ амалым къыхэкIы патриотическэ гушхьабаиныгъэр ыкIи я 227-рэ Мыекьопэ бригадэм хэт тидзэкIолIхэм ящыкIагъэу кьалогъэ IэпыIэгъур афэтыгъоигъ, — **хигъэунэфыкIыгъ унэ предпри-**

нимателэу Рамиз Абдулкаримовым.

Ащ къызэрилуагъэмкIэ, азербайджан общинэм инахьыжхэм ащыщэу, лъытэныгъэ зыфашлэу, зэупчыхьхэу Бахруз Абасовым игукъэкIыкIэ мышлушлэ IэпыIэгъур аугъоигъ. Ащ лъэкI зилэ унэе предпринимательхэу Габиль Ризаевыр, Гаджи Али Бабаевыр, Санан Керимовыр, Шакир Гасановыр ыкIи Рамиз Абдулкаримовыр хэлэжъагъэх.

— Фронтым тыдэлэпыIэ — зэкIэ ТекIоныгъэм пай! Узыщыгъунын уакIыб дэмытэу текIоныгъэр къыдэпхышъуштэп, арышъ, тидзэкIолIхэм тызэракъотыр зэхашлэным пае ишлушлэ IэпыIэгъур афэдгъэхьазырыгъ. Мыр апэрэп зэрэ-

тыгъоирэр, нэмыкI лофшлэплэхэм зыкытфагъа-зэмэ ящыкIагъэу кьалорэр ахатлхьэщыгъэ, джы зэхэубытагъэу азербайджан общинэм ыцIэкIэ тыгъоигъэ. Мыщ тырыгушхоу макъэ дгъэлоу арэп, нэмыкI общинэхэм ар ягукъэкI хуыным фэшI, — **къыхигъэщыгъ Рамиз Абдулкаримовым.**

Гъогогъу 32-рэ хуэрэ (пкъыгъо 88-рэ) ишлушлэ IэпыIэгъум сомэ мин 600-м ехуеу пэлуагъэхьагъ. Ащ щыщэу гъогогъу 17-р медикаментых, къэмланэу зыдэлэхэр цыкIлукх нахъ мышIэм, ахэр лъапIэх.

— ЯмыщыкIагъэхэр афэтымыщэнхэм пае нахъ агъэфедэщтэу зыщыкIэхэрэр къядгъэлуагъ. Нахьыбзэу зыфэягъэхэр Iэзэ-

гъу уцхэр, лъыр къзыгъэу-цурэ препаратхэр, нэмыкI медицинэ пкъыгъохэр ары. Джащ фэдэу зызэрэууху-мэжыщт пкъыгъохэр афыхэтлхьагъэх: броненыбалъэр, каскэр, мэкъэшхор зыгъэцIыкIурэ тхьакIумэ-лульхьэхэр. Псэу зашъохэрэр сыдигъуи лые хуэрэп ыкIи нэмыкI гъомылапхьэхэри хэтых, — **къылуагъ Рамиз.**

Шлушлэ IэпыIэгъур зэрылэ автомобилэу гъогу техьагъэр станицэу Джаджэм икIыгъ. Ащ гуфакIоу Кузэ Байзэт водителэу ис, мы гъогу кIыхьэм ар фэнэлэуас. IэпыIэгъур зытлупшыгъэхэм джыри тапэкIэ а лофтхьабзэр зэрэпльагъэкIотэщтыр къыхагъэщыгъ.

IШЪЫНЭ Сусан.

МыIэрысэ пасэхэм яугъоин фежъагъэх

Адыгеим ичIыгулэжъхэр пасэу зигъо хуэрэ мыIэрысэ лъэпкхэм яугъоин фежъагъэх.

Джэджэ районымкIэ А. А. ЛэупакIэмрэ И. С. Пичугинамрэ гектари 5-м мыIэрысэ тонни 165-рэ къырахыжыгъ.

ПстэумкIи мыIэрысэ чыгхэм аубытырэр гектар мини 4,5-рэ. ТехнологиякIэхэм яшлуагъэкIэ къагъэкIырэ чыгхэм мыIэрысэу къапыкIэрэм хагъэхьон альэкIы. УФ-м мэкъу-мэщымкIэ и Министерствэ и Гупчэ

къызэритыгъэмкIэ, чыгхэтэкIэхэм яшлуагъэкIэ 2032-рэ ильэсым нэс тонн мини 6,9-рэ фэдиз мыIэрысэ къахыжын альэкIэу хушт (2028-рэ ильэсым нэс, проектхэм янахыбэм къызэрэдальтэрэмкIэ, ащ фэдиз пчъагъэм нагъэсышъу хушт). 2032-рэ ильэсым промышеннэ шыкIэм Адыгэ Республикэм зыщытехьэхэкIэ, а пчъагъэр тонн мин 60-м нагъэсышъушт.

Адыгеим исхэм мыIэрысэм еплъыкIэ гъэнэфагъэ фырял: мыIэрысэр гъэбэжум, гъэкIэжыным ятамыгъэу альытэ.

Нарт эпосым къыхэфэрэ Дышъэ мыIэрысэ чыгым мыIэрысэ лъэпкытIу къытыщыгъ: зыхэм мафэ къэс тыгъэм икьохьажыгъом ягъо хуштыгъ, пчэдыжым тыгъэм инэбзыхьхэм мыIэрысэ клэлэныкьор пльыжы ашлыщтыгъ, адрэ клэлэныкьор фыжъэу къанэщтыгъ. Ахэм кIолIэ гъэшлэгъон яIэу альытэщтыгъ. Таурыхьхэм къызэрахэфэрэмкIэ, бзылфыгъэу клэлэныкьо пльыжым ецакъэрэм клэлэ къыфэхъуштыгъ, фыжыым — пшъашъэ. Адыгеим икьэлэ шхьалэ ыцIи къыкIырэр «мыэхэм якъуап» — Мыекъуапэ.

А. Гусев

Гъэстыныпхъэ шхъуантлэмкIэ Iофыгъохэр

М. Гордышов

Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Мурат Кавказ инвестиционнэ форумым ипрограммэ хэлэжъагъ. Ащ къыдилытэщтыгъ Адыгеим инвестициехэмкIэ ыкIи экономикэмкIэ амалэу илэхэм зягъэушъомбгъу-гъэным иIофыгъохэмкIэ зэдэгущылэгъу заулэ.

Республикэм и Лышхъэу Къумпыл Муратрэ пшъэдэкIыжъэу ыхъырэмкIэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «Газпром межрегионгаз» зыфиIорэм игенеральнэ пащэу Сергей Густовымрэ. Зэдэгущылэгъум хэлэжъагъэх АР-м иминистрэхэм я Кабинет и Тхъаматэ игуадзэу Лыхъэсэ Махъмудрэ АР-м экономикэ хэхъоныгъэмкIэ ыкIи сатыумкIэ иминистрэу Шэуджэн Зауррэ.

НепэкIэ республикэм лъэу тхылъ 12647-рэ щаштагъ, гъэстыныпхъэ шхъуантлэм ихъы-тыухэм апащлэным пae зэзэгъы-ныгъэ 10315-рэ зэдашыгъ. Ащ нэмыкIэу хэлIэ 10755-мэ газыр

зэзэгъыныгъэ 9152-р гъэцкIа-гъэ хъугъэ, ахэм ащыщэу 3542-мэ ар алэклагъэхъагъах. Соци-альнэ мэхъанэ зилэ, гъэсэныгъэ зыщарагъэжъотырэ ыкIи меди-цинэ учреждениехэм гъэстыны-пхъэ шхъуантIэр ящэлIэгъэным-кIэ зэкIэлъыкIокIэ гъэнэфагъэм тетэу IофшIэнхэр зэшIуахых.

«УФ-м и Президентэу Влади-мир Путиным, хэгъэгум и Правительствэ тафэраз соци-альнэ газификацием ипрограм-мэ республикэм цызэшIохыгъэ хъуным анаIэ къызэрэтырагъэ-тырэм, IэпыIэгъу къызэрэтфэ-хъухэрэм апае. Тэ Урысыем энергетикэмкIэ и Министерствэ чанэу тидэлажъэ, джащ фэдэу Газпромыми гъусэныгъэ дьитI гъэстыныпхъэ шхъуантлэмкIэ инфраструктурэр цыфхэм икIоу къызфагъэфедэн алъэклыным иIофыгъо изэшIохынкIэ. Джащ фэдэ IофшIэнэу тызэгъусэу зэдэгъэцакIэрэм ишIуагъэкIэ гъэстыныпхъэ шхъуантIэр алэклэ-гъэхъэгъэным ылъэныкIокIэ республикэм гъэхъэгъэ инхэр ышIыгъэх, 2025-рэ илэсым ыкIэм ехъулIэу ар процент

96,65-м нэдгъэсын гухэлъ тил. Республикэм исоциальнэ-эко-номикэ хэхъоныгъи ащ ишIо-гъэшхо къекIышт», — **къыIуагъ Къумпыл Мурат.**

АР-м и Лышхъэу къызэрэ-хигъэщыгъэмкIэ, шъолъырхэм азыфагу илэ зэфыщытыкIэхэр гъэпытэгъэнхэмкIэ, гъусэныгъэ зыдытиIэшт Iэшхъэтетхэр къэ-гъотыгъэнхэмкIэ Кавказ инве-стиционнэ форумым мэхъанэ-шхо ил.

«Апэрэ Кавказ инвестици-оннэ форумым къыгъэлъэгъуагъ хэгъэгум и Къыблэ ичIыплэ хэ-хыгъэу, гугъэплэ инхэр къэзы-тэу зэрэщытыр ыкIи тапэкIи

зэрэхэлэжъагъэм шIуагъэ къы-зэрэщытыр нэрылэжъэу. Тапэ-кIи зэдэтшыгъэгъэ зэзэгъыны-гъэхэр къыддэхъунхэм тыщэгъ-гъы. Адыгеир ыпэкIэ лъыкIотэ-ным, республикэм экономикэм-кIэ иамалхэм ахэхъоным апае тфэлъэкIыщтыр зэкIэ тшIэшт», — **къыхигъэщыгъ АР-м и Лы-шхъэу.**

Шъугу къэтэгъэкIыжъы: илэ-сэу икIыгъэм республикэм иэ-кономикэ инвестициеу хахъо фзышIыгъэр сомэ миллиард 61,6-рэ. Лъэкъ рейтингымкIэ анахъ хэхъоныгъэ ин мы лъэ-ныкъомкIэ илэсэу икIыгъэм зышIыгъэхэр загъэунэфхэм,

НепэкIэ республикэм лъэу тхылъ 12647-рэ щаштагъ, гъэстыныпхъэ шхъуантлэм ихъытыухэм апащлэным пae зэзэгъыныгъэ 10315-рэ зэдашыгъ.

ащ хэлэжъэрэ пстэуми хэхъо-ныгъэ ашынымкIэ амалышIухэр къызэрэщытхэр. А хъугъэ-шIа-гъэу экономикэмкIэ мэхъанэ гъэнэфагъэ зилэ шъолъырхэм азыфагу илэ зэпхыныгъэхэр гъэпытэгъэнхэмкIэ, IофшIэклэ-шIумкIэ зэхъожьынкIэ, пэ-рыт IофшIаIэу ялэхэм защы-гъэгъозэгъэнымкIэ, клэкIэу къэ-плон хъумэ, Темыр Кавказым IофшIэным епхыгъэ Iофтхъабзэу цызэрэхъэхэрэм нахъ чаныгъэ ахэлъхъэгъэнымкIэ амалышIу хъушт. Тиреспубликэ а форумым

Адыгеир анахъ гъэхъэгъэшхо зилэ шъолъыр 15-мэ ахэфагъ. Мы илэсым иапэрэ мэзищ, 2023-рэ илэсым ащ фэдэ илэ-хъан елпытыгъэмэ, инвести-циехэр фэди 2,3-кIэ нахъыбэ хъугъэх. ДжырэкIэ Iоф зыда-шIэрэ проектхэр сомэ милли-ард 80-м шIокIырэ инвестицие-хэм япхыгъэх.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ипресс-къулыкIу къытыгъэ къэбархэмкIэ ТХЪАРКЪОХЪО Сафьет.

Социальнэ мэхъанэ зилэ, гъэсэныгъэ зыщарагъэжъотырэ ыкIи медицинэ учреждениехэм гъэстыныпхъэ шхъуантIэр ящэлIэгъэнымкIэ зэкIэлъыкIокIэ гъэнэфагъэм тетэу IофшIэнхэр зэшIуахых.

граммэу газыр икIоу алэклэгъэ-хъэгъэным хэлэжъэ.

Программэм игъэцэкIэн зэ-рэкIощтым тегушылагъэх АР-м

ящэлIэгъэнымкIэ техническэ амалхэр щылэ хъугъэх. Чыгу Iахъхэм ягъунапкъэхэм а гъэ-стыныпхъэр анэгъэсыгъэнымкIи

ШIогъэшхо къэзэщытэ зэзэгъыныгъэхэм акIэтхагъэх

(ИкIэлъух).

«Пхали-Хинкали» зыфиIорэр ащ къы-зэрэгъаушIыхъагъэр. Джы гъэпсэфыпIэм епхыгъэу ар хъушт.

Обществэу «Красный мостым» дашы-гъэ зэзэгъыныгъэхэм зыкIэ ащыщ Мые-къопэ чIычIэгъ Iэзэгъупсым ибальнео-логическэ отделение зыпкъ игъэуцо-жыгъэныр. Инвесторым гухэлъэу илэ-хэм зыкIэ ащыщ бальнеологиерэ реа-билитациемеркIэ гупчэу «ТЕТИС» зы-фиIорэр ыгъэуцунур. Номер 26-рэ зы-

хэтэшт хъакIэщри ащ къыгуишIыхъащ. IофшIэплэ чIыплэ 49-рэ фэдиз ащ къы-тышт. Инвестициехэр сомэ миллион 300 фэдиз хъушт.

«ЗекIоныр IофшIэнэу зэшIотхыщтым истратегическэ лъэныкъохэм зыкIэ ащыщ. ГъэпсэфыпIэшхоу «Лэгъонакъэ» ишIын етэпхых зэхъокIыныгъэ инхэу ащ фэхъуштхэри. ЗекIоным епхыгъэ фэлэ-фашIэхэр нахъышIоу зэхэцэгъэнхэм тидэлажъэ. Ахэм зыкIэ ащыщых хъа-кIэхэм япсауныгъэ зыпкъ зыщырагъэу-

цожьышт чIычIэгъ Iэзэгъупсым зыща-гъэфедэщтхэ чIыплэхэри. Мы аужырэ лъэхъаным чIыфхэм нахъ игъэкIотыгъэу къызфагъэфедэхэрэм ащыщых чIычIэ-гъым къычIэклэры псы фабэхэр. Проек-тыкIэхэм язэшIохын ишIогъэшхо къэкIощт джырэ лъэхъаным диштэрэ амалхэр зызгъэпсэфхэрэм, зекIо къэкIуагъэхэм ягъэгъотыгъэнхэмкIэ ыкIи ахэр нахъышIоу зэхэцэгъэнхэмкIэ», — **къыхигъэщыгъ Къумпыл Мурат.**

Адыгеим и Лышхъэу къызэриIуа-

гъэмкIэ, республикэм тапэкIи хэхъоны-гъэу ышIыщтыр анахъ мэхъанэ ин зэт-тырэ промышленностымрэ зекIонымрэ япхыгъэу щыт. Инвестиционнэ зэзэгъы-ныгъэу зыкIэтхагъэхэм ахэм яхэхъо-ныгъэ ялэхъышхо зэрэхашIыхъащтым ицыхъэ зэрэтелъыр Къумпыл Мурат къыхигъэщыгъ.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ипресс-къулыкIу къытыгъэ къэбархэмкIэ ТХЪАРКЪОХЪО Сафьет.

Тэхьутэмыкьое районуи загъэпсыгъэр ильэси 100 зэрэхьурэм ипэгъоклэу

Илофшлэклэ

1928-рэ ильэсыи Черкесскэ (Адыгэ) автоном хэкуи ипашэу Хьахьуратэ Шыхьанчэрые ВКП(б)-и Темыр-Кавказ крайком иплениум кышчыгушылэзэ, поселкэу Яблоновскэм консервышл комбинат дэгъэуцогъэным иго зэрэхьугъэр кышчылауагъ. Ащ зэрилытэщтыгъэмклэ, комбинатыи Тэхьутэмыкьое районуи хэкуи ямэкьумэщ хьызмэт хэхьоныгъэ ригъэшлынуэ щытыгъ.

Ащ изакъоп, а псэуалъэм ишлуагъэклэ Адыгеим иэкономикэ кышчытэи ыкли ныбжьыкълэхэм илофшлэпэ чыплэ шагъотынэу пашэр гугъэщтыгъ. Хьахьуратэр хэукъуагъэп. Ильэсипшл пчъагъэхэм консервышл комбинатыи хэкуи крайми ягъомылэпхэе промышленность лъэпсэ пытэу илагъ, мыщ гукъэкълэбэ шаушэтыгъ, пэщакълэхэри кышчылыгъуагъэх. Гушылэм пае, Ярахмед Ярахмедовыи ыкли Таисия Фостенкэу ильэс пчъагъэхэм Тэхьутэмыкьое районуи илэшхьэтетхэм ахэтыгъэхэм ягъогу мы комбинатыи кышчылауагъ. Ащ Таисия Вениамин ыпхьум бэрэ игугъу ышлыщтыгъ:

— Сишылэныгъэ мэхьанэшхо зилэ лъэныкьуйтл хэтыгъ — комбинатэу щылэныгъэм сыхэзылауагъэр ыкли районуи илоф шылэпэгушылэ. Силофшлэн цыфхэмклэ фэдэ хьуныи, шлуагъэ кьафыхьыныи ренэу сыпылыгъ.

Яблоновскэ консервышл комбинатыи щылажэхэрэм ахэтыгъэх хэгъэгум ишлэхьэхэмклэ гэхьэхэгъэшхохэр зышлыхэрэр, Адыгеим ыцлэ рязыгъа-лохэрэр. Апэ ащ фэдэу кьахэщыгъэр Тэхьутэмыкьуае щыц Темрыкьо Джанчэрые ыкьоу Хьасан арыгъэ. Хьасанрэ ышлэрэ джыри цыкълухэзэ янэ-ятэхэр сымаджэ хьухи, дунаир ахьожьыгъагъ. Зизакъоу кьэнэгъэ клэлэцыкълухэр щылэныгъэм икьыныгъохэм ллакьом щухьумагъэх, анахьыжэу ахэтыгъэ Кьэрэхьу ахэр зэришлэлэжыгъэх. Унагъор тхьамыклагъэп, ау лъэш дэдэу затырагъэоньи кьырамыгъэкълэу, клэлэхэр нахьыжэм адэлэпылэщтыгъэх, шагу хьызмэт илофхэр агъэцакълэщтыгъ. Ау еджэным зи егупшысэщтыгъэп.

Комбинатыи ишлын Яблоновскэм зышчырагъажэм, клэлэмэ анахьыкълэ Хьасан псэопэшлу ахэхьагъ. Псэуалъэм

ишлын зэрэ Союзэу кьыхагъэлажэщтыгъ, мэхьанэшхо ратыщтыгъ.

Партиемрэ комсомолымрэ кьызэрджагъэхэм тетэу ащ зэришлэлэжэу Адыгеим имызакъоу, краим ит кьутыркхэм ыкли зэрэхэгъэгоу кьарыкълэу ныбжьыкълэхэр. Апэ илофшлэныи езыгъэжыагъэхэм Хьасан ахэтыгъ, рабочыгъ, ильэс пшылкълухым ыныбжэ итыгъ нылэп. Ны-тыхэр жьэу зэриухыгъэхэм кьыхэкълэу ар мэлэклэуи хьугъэ, джары мэкьумэщышлэ обществэхэм илэпылэгъу ягъэклэуныи-клэ комитетэу а уахьтэм щылагъэм ишхалпэ Хьасан бэрэ зыкълэщалэгушчыгъэр.

Илофшлэн хьылыгъэм ар есэгъагъ, ау кьыгурылуагъ кьазгъырыи сыхьат 14 — 16-рэ мафэ кьэс ылыгъэу бэу зэримыкълудыштыгъэр ыкли сэнэхьат хэхыгъэ зэригъэгъоты шлоигъоу курсхэм ачлэхьагъ. 1930-рэ ильэсыи комбинатыи иапэрэ цехэу хэтэрыкълэхэр кьышчыдагъэ-кълэжыиэр затлупшыи, шхьатеплохэр тезылуантлэрэмэ ягъэлоушлэлоу Хьасанэ аштагъ.

Хьасанэ кьэпшлэжыиуэ щытыгъэп, «ышхо ыгъотыжыгъ» зыфалорэм фэдагъ. Икьоджэ гупсэ щыц пшлэшэжыиэхэри кьыфыдыреплэклэхэу, ынэгъу клэтынхэм клэхьопсыхэу хьугъагъ. Ащ анахь пшлэшэ дахэу Кьутасэ пстэуми кьахыгъ, ар кьуаджэм шалытэрэ Шхьаплээкьо Хьаджмосэ ыпхьугъ.

1931-рэ ильэсыи консервышл комбинатэу банкэ миллион 25-рэ кьыдыгъэ-кълэныи тегъэпсыхьэгъагъэм ишлын аухыгъ.

«Фабрикаклэм жьы кьабзэ кьызычлэхьэрэ корпус хьоо-пшаухэр, нэфынэхэр илэх, машинаклэхэр, конвейерхэр, цыфмэ афашыгъэ псэуалэхэр пышлыхьагъэх» — кьытхыщтыгъ журналэу

«Революциер ыкли кьушхьэхэлэсыр» зыфилорэм. «Мыщ шылэжэрэ рабочхэм яурысыбзэрэ яадыгабзэрэ щызэхэпхьагъ. Рабочмэ черкесыбэ (адыгабэ) ахэт, анахьэу пшлэшэжыиэхэр. Ахэр комбинатыи шлэжэу ыкли ибьысэмэ зацэхьужыи» — кьатхыщтыгъ гъэзетхэм.

Илофшлэным хагъахьощтыгъ. 1935-рэ ильэсыи икьыхьэгъум Адыгэ консервышл комбинатыи ильэситф программэр нахьыжэу ыгъэцэклагъ, банкэ миллион 48-рэ мин 490-рэ кьыдагъэклэу. 1935-рэ ильэс закьом банкэ миллион 12 тыралонтлагъ.

А ильэс дэдэм имафэ горэм зэрэхэгъэгоу шахтерэу Алексей Стахановым ыцлэ зэлылашлэ. Зы сменэм ащ шломыкълэу кьыхьыгъэр агъэнэфэгъэ шапхьэм фэдэ 14,5-клэ нахьыбагъ. Ар «стахановскэклэ» зэджэгъэхэ движением икьэжаплэ хьугъэ. Зэрэхэгъэгоу ар алхьотагъ. Комбинатыи пштэмэ, Стахановым апэрэу кьылэлыкълэуагъэр Темрыкьо Хьасан. Ар производствэм имастерыгъ, мафэ кьэс планэу агъэнэфагъэм ипроцент 250 — 280-рэ ригъэкълэщтыгъ. Ар зэклэмэ зэлылашлэ, щысэтэхыплэ хьугъэ.

ВКП(б)-и Адыгэ хэкуи комитет Темрыкьо Хьасанэ бгъэхалхьэ кьыратынэу ышлыгъэ унашхом мары итхэгъагъэр:

«Темрыкьо Хьасанэ Джанчэрые

ыкьор, адыг, мэкьумэщышлэ тхьамыклэмэ ашыщ, рабочэ кьызэрыкълэу илофшлэныи ригъэжэуагъ... Илофшлэным гуэтыныгъэу фырилэм ишлуагъэклэ, банкэмэ ятелонтлэн епхыгъэ агрегатыи зэрэпсаоу зэригъэшлэ... Банкэ мин 13 планэу зышафагъэуцугъэм мин 25-рэ кьэты. Илоф ешлэфэ тезылонтлэщт нэбгырих ыкли зы гъэлоушлэлоу ыгъэхьазырыгъэх».

Стахановцэхэм яапэрэ Азово-Черноморскэ зэхэсыгъоу краим щыкълэуагъэм Адыгеим ит хьызмэтшлэпэмэ ялыкълэхэм ацлэклэ консервышл комбинатыи истахановцэ кьызыщэгъушылэм, Хьасанэ гушылэ кьытыгъ кьымыгъэуцухэу ыкли мыкълутэхэу тезылонтлэхэрэ станокищмэ илоф аригъэшлэнэу, рабочэ чыплэхэр зэтэгъэпсыхьагъэу ылыгъынхэу ыкли тезылонтлэщтхэ нэбгыришлэ зы гъэлоушлэлоу ыгъэхьазырынхэу. Игушылэ ар епцылэжыгъэп. 1936-рэ ильэсыи гъэхьагъэхэр зэришлыгъэхэм афэшл СССР-и и ЦИК и Президиум иунашьоклэ орденэу «Знак Почета» ащ кьыфагъэ-шлэшагъ.

Темрыкьом щысэ тырахызэ адрэхэри лажэщтыгъэх. Комсомолым иобком комбинатыи егъагло Школа Василий Гаврил ыкьор. Ащи планыи процент 200-клэ ыгъэцэклагъ. 1935-рэ ильэсыи ишэкълэгу мазэ Адыгэ консервышл комбинатыи истахановцэ куп Москва

Тэхьутэмыкьое районьр загьэпсыгьэр ильэси 100 зэрэхьурэм ипэгьоклэу

ЩЫТХЪУ КЪЫФИХЪЫГЪ

кыагъ, ахэр гьомылэпхъэ промышленностым истахановцэмэ яслет хэлэжьагъэ. Гьомылэпхъэ промышленностымккэ наркомэу А. И. Микоян стахановцэхэр ригьэблэгъагъэ. Бгъэхалхъэхэр кыыз-щаратышт мэфэкл зэхэхьэу Москва щыкыагъэм Хьасанэ изакьоп кырагъэблэгъагъэр, тхылъыр нэбгыритлүмэ ательытэгъагъ, ишхьэгъусэу Къутаси ащ зыдищэгъагъ. Анастас Микоян зэхэхьэм хэлэжьэрэмэ адэгущыцэ, Хьасанэ ишхьэгъуси нэлуасэ фэхьугъагъ, «Лъэпэчлэси» кыдешигъагъ.

Гъэзетэу «Колхоз Быракъым» 1935-рэ ильэсым ишэклогъу мазэ и 26-м статьяу

«Наркомым дэжъ хьаклэу щылагъэх» зыфилорэм кышитхыщтыгъ:

«Мы мафэхэм наркомэу А. И. Микоян 1935-рэ лфшлэгъу ильэсыр дэгъу дэдэу зыухыгъэхэ Адыгъ консервышл комбинатым истахановцэхэмрэ иинженернэ-техническэ лфшлэхэмрэ зыхэтыгъэ купыр наркоматым щыригьэблэгъагъэх.

Наркомэу Микоян лфшлэккэ купым кыфэгущылауагъ ыккы кыхьащт 1936-рэ ильэсым стахановскэ шыклэр кызфагъэфедзэ джыри нахъ гъэхьэгъэ инхэр зэралышхтхэм ицыхъэ пытэ зэрэтелъыр кылуагъ. Наркомымрэ производствэм ипэрытхэмрэ язэдэгущыцэу сыхьатит-

фым лыккэхьагъ. Купым хэтхэм лфшлэ-нымккэ шэпхьаклэу агъэфедэхэрэр игъэ-ккыгъэу А.И. Микоян кыфалотагъэх».

Зэлүклэм иккыухым нэбгырэ пэпчъ шлухьафтынэу сомэ 500 зырыз къазэ-рафагъэшшоагъэм фэгъэхьыгъэ уна-шъом наркомыр къеджагъ, анахъ къахэ-щыгъэхэм кушхьэфачьэхэр къараты-гъэх.

1937-рэ ильэсым итыгъэгъазэ Темры-кьо Хьасан СССР-м и Апшэрэ Совет лъэпкхэмккэ и Совет иапэрэ зэлүклэгъу депутатэу хадзыгъ. А лъэхьаным Ябло-новскэ консервышл комбинатыр Крас-нодар краим ыккы Урысые Федерацием

ипэрыт хьызмэтшлалэхэм ащыщыгъ. СССР-м иапэрэ депутатхэм зэрэхэфа-гъэм пае Темрыкьо Хьасан фэтэр Крас-нодар кыщыратыгъагъ.

Хьасан 1946-рэ ильэсым имзэе мазэ нэс апшэрэ лыккэ органым хэтыгъ, хэдзакломэ яшлөгъоныгъэхэр ыгъэцаклэ-щтыгъ. Темрыкьом ежъ ышхьэккэ Сталиныр ышлэщтыгъ, ишхьэгъусэ кы-гъоу ыдэжьи щылагъэх. А зэлүклэгъухэр гуфэбагъэ хэлъэу ахэм бэрэ агу къэ-кыжьищтыгъ.

Пшызэ нэмыцмэ заубытым, Хьасан партизанмэ ахэтыгъ, Къутасэ Тэхьутэ-мыкьуае, янэ-ятэмэ яунэ исыгъ.

Зэо ужым Хьасан комбинатым кы-гъэзэжьи, ильэсыбэрэ джыри лф ышлагъ, ау уахьтэр къэси, пенсием кыагъэ. Ащ ыужи рэхьатэу, зи ымышлэу щысышхьугъэп, джыри ильэс заулэрэ Краснодар дэт лы комбинатым лф щышлэжьи.

Ильэсыбэ тешлэжьигъэу Темрыкьом иунагъо Мыекьуапэ зигъэзэжьи. Къу-тасэрэ арырэ сабыищ зэдаплугъ: Аспьан, Светлан, Эммэ. Аспьан къоджэ типо-графием линотипистэу щылэжьи. Светланэ ишхьэгъусэ кыгъоу, кыушхьэ институтыр кызаухым ыуж къалэу Новошахтинскэ агъэклогъагъэх. Светланэ ильэсыбэрэ Новошахтинскэ производ-ственнэ объединениеу нэбгырэ минитлүм ехъу зыщылажьэрэм инженер шхьалэу лутыгъ.

Хьасанэ 1963-рэ ильэсым идунай ыхьожьи, ар Тэхьутэмыкьуае щагъэ-тылэжьи. Ишхьэгъусэу Къутаси, яклалэу Аспьани, япшашьэхэу Светла-ни, Эмми щылэжхьэп. Ау Тэхьутэмыкьуае щэпсэу Светланэ ипшашьэу Мамый Ритэ. Ащ янэжьэр ятэжьэр яшлэжъ егъэлаплэ, арэпагэ. Ятэжьэр гъэсэн-гъэ зымылагъэм шыпкьэныгъэ хэлъэу илфшлэнккэ гъэхьэгъэшхохэр зеришлэу-гъэхэм, Краснодар краим ыккы хэгъэгум игомьлэпхъэ промышленность илахьыш-хо зэрахилхьагъэм лъэшэу рэгущо.

АКІГЪУ Разиет.

Тэхьутэмыкьуай.

Сурэтхэр: Темрыкьохэм яунэгъо хьарзынэщ.

ЗЭНЭКЪОКЪУМ ХЭЛАЖЪЭ ЗЫШЛОИГЪОХЭМ АПАЙ

Культурэм, искусствэм ыккы творческэ индустриехэм альэныкьоккэ проектхэм адегъэштэгъэным фытегъэ-псыхьэгъэ Президент фондым 2025-рэ ильэсымккэ иапэрэ грант зэнэкоку хэлажъэ зышлөгъохэм 2024-рэ ильэсым бэдзэогум и 25-м кыщыублагъэу лъэлү тхылхэр атынхэ альэкышт.

2024-рэ ильэсым лонгьом и 10-м нэс лъэлү тхылхэр алахьытх.

Мы зэнэкокум хэлэжьэнхэ альэкышт мысатыушл организациехэр (ащ кы-хиубытэхэрэп къэралыгъо учредениехэр, къэралыгъо корпорациехэр, компаниехэр, политическэ партиехэр); сатыушл орга-низациехэр, унэе предпринимательхэр, муниципальнэ учредениехэр ыккы пред-прияттиехэр (мышь кыхиубытэхэрэп му-

ниципальнэ къэралыгъо учредениехэр).

Проектхэу зэнэкокум кырахьылэ-щтхэр мы кыккэлъыккышт лъэныкьохэм ащыщ горэм диштэнхэ фае:

— «Лъэпкыим игъэпсаклэхэр»

Урысыем иизобретательхэр, ишлэны-гъэлэжьхэр, ипросветительхэр. Хэгъэгум итворческэ гъэхьэгъэ анахъ дэгъухэр. Нахьышлүм ыльэныкьоккэ дунаир зэзыхь-кырэ цыфхэр.

— «Культурнэ кодыр»

Лъэпкыим ишэн-хэбзэ дахэхэр куль-турэмккэ ыккы творческэ индустриемккэ къэгъэлэгъогъэнхэм япхыгъэ проектхэр.

— «Пэрыт ныбжьыккэхэр»

Культурэмрэ искусствэмрэ альэны-кьоккэ, джащ фэдэу творчествэмккэ сэнаушхьэгъэ зыхэлъ пэрыт ныбжьыккэхэр кыхьэгъэщыгъэнхэр ыккы ахэм лэпылэгъу атыгъэныр.

— «Кыуачлэм иккыкыуап»

Лъэныкьо гупсэр. Шьолъыр тарихьыр. Зыкыныгъэм ичылп.

— «Урыс гушыцэ ккчлэшхор»

Урыс литературэмрэ драматургиерэ зыльэлсэ литературнэ, театральнэ ыккы нэмыккэ проектхэр.

— «Сэ сырэгущо»

Хэгъэгум итарихь, икультурэ, иджырэ щылаккэ япхыгъэ нэклубгъо шхьалэхэм якъэгъэлэгъонккэ проектхэр.

— «Хэгъэгум итарихь: кыныгъохэр щыгъэзэегъэнхэм ыккы теклэныгъэхэр кыдэхыгъэнхэм ячэзыухэр»

Обществэмрэ хэгъэгумрэ яцыф цлэрылэхэм ыккы хьугъэ-шлагъэхэм афэ-гъэхьыгъэ проектхэр.

— «Цыф лъэпкыбэ зыхэхьэрэ народыр»

Урысыем ильэпкы ыккы икультурэ эффэшхьафхэр ары кыуачлэ ащ къезы-тырэр, къахэзыгъэщырэр (лъэпкыи 193-рэ, бзэ ыккы диалект 270-рэ).

— «Тызэгъус»

Донбасс ыккы шхьафит ашлэжьи гъэ-чыллэхэр культурнэ-гъэсэнэгъэ, про-светитель, цивилизованнэ шьолъыр зыкыим хэгъэгъозэжьи гъэнхэм афэгъэ-хьыгъэ проектхэр.

Фондым исайтэу [https:// фондкуль-турныхинициатив.рф/](https://фондкультурныхинициатив.рф/) нахъ игъэклоты-гъэу къэбарыр ижъугъотэщт.

Шалъэхэм апэ итых

Автомобиль гогухэм я Гэларышлэплэу «Адыгеяавтодоры» зызэхашагэр тыгуасэ ильэс 15 хьугъэ. Ащ ипашэу Алексей Корешкиныр а мафэм кьэбар жьугэм иамалхэм ялыкдохэм алыклагъ.

Лъэпкъ проектэу «Шынэгончъэ ыкIи шэпхъэшлэхэм адиштрэ гогухэр» зыфилорэм кьыдыхэлъытагъэу 2024-рэ ильэсыи иапэрэ мэзих зэшлэхыгъэ хьугъэхэр ары анахьэу ар кьызтегушылагъэр.

Журналистхэм яупчIэхэм джэуапхэр кьаритыжъэ Алексей Корешкиным кьызэриуагъэмкIэ, мыгъэ пстэумкIи гогулахь 18 агъэкIэжыиу агъэнэфэгъагъ. Ар километрэ 47-м ехьу, сомэ миллиардрэ миллиони 100-рэ пэлухъащт. Мы уахътэм Iахьы 10-р агъэцэкIэжыиуагъэх, IофшIэнхэм япроцент 65-рэ хагъэкIыгъэу мэхьу. Мы ильэсыи илоньго мазэ нэс кьэнагъэр аухынэу ары гухэлъэу ялэр.

Мыщ дэжым кьышыхэгъэщыгъэн фаер лъэпкъ проектум кьыдыхэлъытэгъэ пIалъэхэм апэ итхэу IофшIэнхэр зэрэзэшлэхыхэрэр ары. Мы уахътэм агъэцэкIэжыиуагъэхэр кьэкIорэ ильэсыи Iоф зышашIэнэу агъэнэфэгъэгъэ гогулахьхэр ары. Ащ тетэу тапэки Iоф ашIэным, пIалъэхэм зыпарэки ауж кьимынэнхэм зэрэпылътхэм «Адыгеяавтодорым» ипашэ кьыкIыгъэтхыгъ.

Алексей Корешкиным кьызэриуагъэмкIэ, агъэкIэжыиуагъэ чIыпIэм икьы-

хэхынкIэ цыфэу республикэм исхэм яшIоигъоныгъэхэр, яеплъыкIэ кьыдалытэ, ау ащ имызакъоу, гогухэм языхт ащ фытегъэпсыхыгъэ оборудованиемкIэ зэрагъашIэш, ащ кьыпкырыкIэхэ зэшIыжыиуагъэхэр кьыхахых.

Адыгеяавтодор

Гъэмэфэ фабэхэм гогухэмкIэ гымэкIыгъоу кьыздахьырэ асфальтэу ателым иягъэ зэрэригъэкIырэр ары. Мыгъэ мары фэбэ дэд, градус 38 — 40-м нэсэу дэкиуае. Ащ фэдэ зыхьукIэ, асфальтыр мэхушъэбыш, хьылъэзэшэ

автомашинэшхоу рычъэхэрэм ар зэшагъако.

Алексей Корешкиным ащ хэпIлэу кьыфагъотырэм фэгъэхыгъэ упчIэм джэуап кьаритыжыиуагъэ кьызэриуагъэмкIэ, хьылъэзэшэуагъэ пчыхьэм сыхьатыр 9-м нахьыжъэу гогухэм атехьанхэ фимытхэу кьызиIорэ унашэ УФ-м транспортумкIэ и Министерствэ кьыдыгъэкIыгъ.

Шьыпкъэ, ар зымыгъэцэкIэхэрэри щыIэх, ау ахэм япчъагъэ нахь макIэ хьуным анаIэ тет. АщкIэ хьылъэзэшэ автомашинэхэм зэрашэрэр зыфэдишэр кьэзышъэчырэ системэу гогухэм атырагъэуагъэхэм яшлэуагъэ кьэкIо. Кьэралыгъо автомобиль инспекциери Iэпылэгъу кьафэхьу.

Ежъ Алексей Корешкиным кьэбар жьугъэм иамалхэр кьызфигъэфедэхэзэ, предпринимателэу хьылъэзэшэ автомашинэхэр зыгъэзекIохэрэм закьыфигъэзагъ. Мэфэ фабэхэм ахэр гогухэм атырамыгъэхьанхэу, шапхъэхэм ашIокIэу амыушъэнхэу ар кьыалъэлугъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Патриотическэ пIуныгъэм анаIэ тырагъэтышт

КIэлэцыкIу 350-м нахьыбэм мэфэ 21-м «Движение первых» зыфилорэм иIофшIэн ильэныкIо зэфэшъафхэмкIэ егъэдженхэр акIуштых. АщкIэ зичэзыу едзыгъор кIэлэцыкIу зыгъэпсэфыпIэу «Лань» зыцIэм щаублагъ.

Шъэожьыиэхэм пшъэшъэжыиэхэм ильэныкIо пстэумкIи хахьо ашIышъуным егъэдженым кьыдыхэлъытэгъэ Iофтхьабзэхэр тегъэпсыхыагъэх. ТворчествэмкIэ, спортымкIэ, шIэныгъэмкIэ, культурэмкIэ ыкIи искусствэмкIэ IэпIэсэныгъэу ахэлъыр, тарихьымкIэ шIэныгъэу алэкилъыр ныбжьыкIэхэм аушэтын, кьызхагъэщын алъэкIышт.

«КIэлэцыкIухэм егъэджен, лекции, зэлукIэгъу гъэшIэгонхэр кьапышIыых. Джаш фэдэу патриотическэ Iофтхьабзэхэри кьажэх. Пчэдыжъ кьэс быракъхэм ядэщэенкIэ ыкIи республикэмрэ кьэралыгъомрэ ягымнхэм якъэIонкIэ ахэм мафэр аублэщт, хэушъафыкIыгъэ дзэ операцием хэлажъэхэрэм афэтхэщтых, шIухьафтынхэр афашIыштых», — кьышалауагъ АР-м гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ и Министерствэ.

Мыщ фэдэ зыгъэпсэфыкIэм икIэ-щакIохэр кIэлэцыкIухэм ыкIи ныбжьыкIэхэм я Урысые обществэннэ-кьэралыгъо зэхэхэу «Движение первых» зыфилорэм икьутамэу Адыгеим щыIэмрэ АР-м гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ и Министерствэрэ.

АНЦОКЪО Ирин.

Сурэтыр: АР-м гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ и Министерствэ.

Ветеранхэр аIукIэщтых

Фондэу «Хэгъэгум иухъумакохэмрэ» Урысые обществоу «Шлэныгъ» зыфилорэмрэ зэгъусэхэу федеральнэ патриотическэ лофтхъабзэу «Хэгъэгум къулыкъу фэсэхьы» зыфилорэр бэдзэогъум и 10-м аублагъ.

Ащ мурад шхьалæу илæр хæушхъафыкынгæ дзæ операциæм ивæтеранхæр ныбжьыклэхæм алулæхзæз, лпынгæу зæрахъагъ, Хæгъæгъу къаухъуæнæу теубытагæ зыкълшыгъæр къафалотæнхæр ары. Къæралыгъор къызæраухъуæрæм, итарихъ, ишæн-хæбзæхæр къызæрæзæтырагъанæхæрæм тинепæрæ лпыхъуæгъæр æжхæм яццисæклæ ныбжьыклэхæм адæгшæнхæ амал ял.

лофтахбээр шыклэ зэфэш-
хьафхэмклэ рагъэклогышт.
Проектэу «Шэныг. Лыхужь-
хэр» зыфилорэм кыдыхэлты-
тагъэу хэушъхьафыкыгъэ дзэ
операцим ивтеранхэм лекци-
ехэр, лыхужьныгъэм иурукхэр
кэлэцлыкы гъэмэфэ лагерьхэм

ащызэхашэщтых, джащ фэдэу
ныбжыкклэхэм япатриотическэ
плуныгэ фэлорышлэшт нэмык
лофтыабзэхэри рагэклоклы-
щтых. Урысыем ишьолырхэм
ащышхэм лекторхэр шагэнэфэ-
гьахэ, ахэм зэльшлэрэ дзэ
корреспондентхэр ахэтых.

— Мы уяхтэм патриотиче-скэ плуныгьэм исистемакӀэу агъэпсырэм мэханэ чызылӀхэр Урысым ифедэхэр кьзынухуэм-мэнхуу еуцолгӀагъэхэр ары. Хэти ананх дэгъоу хэушъхафыкыгьгъэ дзэ операцием иветеранхэм плыгьэм, Хэгъэгум, лыхуужь-ныгьэм афэгъэхыгьгъэу шып-кьэр кӀэлэцӀыкӀлхэм кьафалотэн альеклышт. Лыхуужьхэм кья-хэуыллэгъэ кьэбарэу кьяла-тэхэрэм агуагъуу агу рихьэу

ныбжык/эхэр кьедэлүх, — кы-
луагь Урысыем зыкьэухумэ-
жынымклэ иминистрэ игуад-
зэу, фондэу «Хэгьгэум иуху-
мак/охэр» зыфилорэм итхба-
матэу Анна Цивилевам.

лофтхябзэм кыдыхэлъытагъэу, обществэу «Шэнэыгъ» зыфилорэм методическэ тхыгъэхэр ыгъэхъазыргъэх ыкӀи зезышэштхэр рагъаджэх.

— *лофтхавбэзэ* «Хэгэгум кьулыкьу фэсэхьы» зыфилорэр зыпсэ ымыблэжьэу Хэгэгум итарихь зытхырэ тилыхьужьхэм кьытк/эхьухьэрэ л/эужьхэр *ау/к/энхэм/к/э амалыш/у*. Патриотизмэм имэхьанэ нахь куоу зэхаш/эным/к/э, цыф гьэнэф-гэхэм лыгьгэу зэрахьагэм рыгушхонхэм/к/э мыш фэдэ

зэлүлэгүхэм яшуагъэ къэкложт.
Мы уахътэм зэклэми типшээр-
рылбыр – Урысыем илэуж
пстэури а шлэхым зэрипхыныр,
— хигъэунэфыкыгъ Урысые
обществэу «Шлэныгъ» зы-
филорэм игенеральнэ пащэу
Максим Древаль.

лофтваабзэм хэлэжьэнху лектор нэгбгир 100-мэ зарагъа-хыггах, зэрэрахъухьэрэмклэ, мы ильэсым илоньгъо мазэ ар зауыхыклэ, а пчъаггэр 300-м нэсышт. Мы ильэсым патриотическэ проектхэн ынбыхыклэ миллионым ехъу кыхагъэлэжьэнэу фондым егъэнафэ.

Къэралыгъо фондэу «Хэгъ-гум иухъумаклохэр» зыфилорэм лoф зишлэрэ илъэсым кыккоцц ныбжьыклэхэм япатриотическэ плуныгъэ хушъафыкыгъэ дзэ операцием иветеран 3500-м ехъу кыхигъэлэжьагъ. Джаш фэдэу зэрэкъэралыгъоу патриотическэ нэшанэ зигъ лoфхъэбзэ мин 25-м ехъурэмэ яклэщэкыагъ, ахэм пстэумкIа клэцэцкыгу ыкIа ныбжьыклэ нэбгырэ мин фэдиз ахэлэжьагъ.

ІЭШЪЫНЭ Сусан.

Сурэтыр: фондэу «Хэгъэгум
иүхьүмаклохэр».

УРЫСЫЕМ
И ДЗЭ

УРЫСЫЕ ФЕДЕРАЦИЕМ ЗЫКЪЭУХЪУМЭЖЪЫНЫМКІЭ
И МИНИСТЕРСТВ

**УРЫСЫЕ ФЕДЕРАЦИЕМ И УІЭШЫГЪЭ КІУАЧІЭХЭМ
ЗЭЗЭГЪЫНЫГЪЭМ ТЕТЭУ КЪУЛЫКЪУ АЩІХЪЫГЪЭНЫР**

**АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ ЗЭТЫГЪОУ
ЩАРАТЫРЭР СОМЭ**

1500000-М НЭС

**ХЭУШЪХЪАФЫКІЫГЪЭ ДЗЭ ОПЕРАЦИЕМ ХЭЛАЖЪЭХЭРЭМ
МАЗЭ КЪЭС СОМЭ 214000-М ЩЕГЪЭЖЪАГЪЭУ АРАТЫ**

ЗЭКІОЛІЭЩТХЭР:

Адыгэ РеспубликэмкІэ кьалэу Мыекьуапэ и Дзэ
комиссариат
8(8772)52-11-25
кь. Мыекьуапэ, ур. Комсомольскэр, 217

Адыгэ РеспубликэмкІэ Мыекьолэ районым и Дзэ
комиссариат
8(8777)75-15-60
п. Тульскэр, ур. Октябрьскэр, 20

Адыгэ РеспубликэмкІэ Джэджэ, Кошхьэблэ район-
хэм я Дзэ комиссариат
8(8777)99-70-47
ст. Джэджэ, ур. Краснэр, 316

Адыгэ РеспубликэмкІэ Красногвардейскэ, Шэуджэн
районхэм я Дзэ комиссариат
8(8777)85-34-51
с. Красногвардейскэр, ур. Советскэр, 64

Адыгэ РеспубликэмкІэ Адыгэкьалэ, Тэхьутэмыкьое,
Теуцожь районхэм я Дзэ комиссариат
8(8777)14-36-95
п. Инэм, Сединым иур., 46

**ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛЭУ
«Адыгея — Служу Родине»**

**ЛИНИЕ ПЛЪЫРЫР
8(8772)52-11-28**

ШЪУИМУНИЦИПАЛЬНЭ ПСЭУПІЭ ИДЗЭ КОМИССАРИАТХЭМ ЗАФЭЖЪУГЪАЗ

Атлетикэ псынклэр

Апэрэ ыкли ятлонэрэ чыплэхэр

Атлетикэ псынклэм пыль спортсменхэм Адыгэ Республикэм кэбар гушлуагъо кыфахыгъ.

Ильэс 20-м нэс зыныбжыхэм азыфагуклэ Урысыем изэнэкьокъухэу Краснодар шыклуагъэхэм медальхэр кыащыдахыгъэх Александр Федченкэмрэ Дарья Азаровамрэ. Федченкэм метрэ 5000 зиклыхъгъэ гьогум дэгъоу зыкышгъэлъэгъуагъ, такыкы 14-рэ нэгъэуплэгъу 34-клэ ар кыкылугъ ыкли ятлонэрэ чыплэр кыдихыгъ. Ащ ыпэ ишыгъэр Чувашскэ Рес-

публикэм илыклогу Роман Миневыр ары, нэгъэуплэгъуи 3-клэ нахь псынклэу ар кэчъагъ. Азаровар метрэ 3000 зиклыхъгъэ гьогум такыкы 10-рэ нэгъэуплэгъу 49-рэ тыригъэклогдагъэр ыкли ащ апэрэ чыплэр ыхыгъ. Зэнэкьокъухэр стадионэу «Динамо» зыфилорэм шыклуагъэх. Мэфишым бгъэхэлъхъэ 40 агощыгъ.

Зэхэзышагъэр ыкли кыдэзыгъэкырэр:
АР-м лъэпкэ Иофхэм-клэ, Ізкыб кэралхэм ашыпсэурэ тильэпкэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкли кэбар жьугъэм иналхэмклэ и Комитет
Адресыр:
385000
кь. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщылэр:
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм кьаихырэр А4-клэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкІэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цыкІунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкІегъэкІожыхь.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зышаушыхъатыгъэр:
УФ-м
хэутын Иофхэмклэ, телерадиокъэтынхэмклэ ыкли зэлы-Іэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Тemyр-Кавказ чыплэ гъэорышлал, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПІ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкІэмкли пчъагъэр
4486
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1197

Хэутыным узчыкІэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
ЗышыкІэтхэгъэхэу уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор
шгъхьалэр
МэщІэкьо С. А.

ПшгъэдэкІыжъ зыхырэ секретарыр
ЖакІэмыкьо А. З.

Волейболыр

Хы ШлүцІэм и Кубок фэбэнагъэх

Волейболымклэ Мыекъуапэ икомандэу ныбжыклэхэр зыхахъэхэрэр «Хы ШлүцІэм и Кубок» кыдэхыгъэнымклэ зэнэкьокъухэу кьалэу Геленджик шыклуагъэхэм ахэлэжъагъэх ыкли яцэнэрэ чыплэр кыдахыгъ.

Командэм хэтыгъэхэр Джэнчэтэ Султан ыцІэ зыхырэ Мыекъопэ спортивнэ еджаплэу N 1-м зыщыгъасэхэу 2008 — 2009-рэ ильэсхэм кээхъугъэхэр ары.

ЗэкІэмкли зэнэкьокъухэм ахэлэжъагъэх командэхэу Санкт-Петербург, Тверь, Липецкэ, Новочеркасскэ, Таганрог, Кузнецкэ, Мыекъуапэ ыкли Оренбург кьарыкыгъэ командщыр. Мыекъопэ командэм ыпэ ишыгъэхэр оренбургжэхэр ары — «Оренбург-1-р» ыкли «Оренбург-3-р».

Кушъхъэфэчъэ спортыр

СтІашъу Мамыр атекІуагъ

Кушъхъэфэчъэмклэ зэнэкьокъоу «Урысыем итур» зыфилоу Удмуртием мэфэ пчъагъэрэ шыклуагъэр зэфашыжыгъ.

Ар едзыгъуихэу гошъгъагъэ, зэкІэмкли километрэ 818-рэ зиклыхъгъэ гьогуанэр зэпачыгъ. Аужырэ зэнэкьокъу мафэу Воткинскэ шыклуагъэм теклоньгъэм мыщ фэдэ лъэныкьохэмклэ щыфэбэнагъэх: кушъхъэфэчъэ чъэнымклэ анахь чаныр, ныбжыклэхэмклэ анахь чаныр, команднэ ыкли генеральнэ классификациехэр ары аналэ нахь зытырагъэтыгъэр, ащ епытыгъэу чъэ-

нымклэ анахь чанэу зэнэкьокъум кыхъэщыгъэр агъэнэфагъ. Сыд фэдизэу гулагъэхэми, пэрытныгъэр кьэзыушыхъатырэ майкэ гьожьыр Адыгэ Республикэм испортсменэу, спортымклэ мастерэу СтІашъу Мамыр кыфэнагъ, кушъхъэфэчъэ чъэнымкли анахь дэгъоуи ар кыхагъэщыгъ.

СтІашъу Мамыр мы зэнэкьокъум Адыгэ Республикэмрэ кушъхъэфэчъэ клубэу «Минск» зыфилорэмрэ кышгъэлъэгъуагъэх. Ятлонэрэ чыплэр

Тюменскэ хэкум кыкылыгъэ спортсменэу Максим Мищанковым ыхыгъ, Санкт-Петербург щыц Матвей Болдыревыр яцэнэрэ хъугъэ.

Мэфишым кыкылоцІ зэнэкьокъум хэлэжъагъэхэр апэрэхэм нэгъэуплэгъуи 3-клэ ауж кынагъэх. Команднэ зэнэкьокъумклэ апэрэ чыплитлур Санкт-Петербург икомандэмэ зэфагощыгъ, кушъхъэфэчъэ клубэу «Минск» зыцІэм яцэнэрэ чыплэр кыдихыгъ.

